ABDEST, TAHÂRET VE SULARLA HÜKÜMLER

[Türkçe]

أحكام الطهارة والمياه

[باللغة التركية]

Salih b. Fevzân el-Fevzân

صالح بن فوزان الفوزان

Terceme: Muhammed Şahin

ترجمة: محمد بن مسلم شاهين

Tetkik eden: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu-Riyad

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 - 2008

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

- Namaz, kelime-i şehâdetten sonra İslâm dîninin ikinci rüknüdür.

- Namaz, müslüman ile kâfiri birbirinden ayıran bir ibâdettir.

- Namaz, İslâm dîninin direğidir.

- Namaz, kulun, kıyâmet günü hesaba çekileceği ilk ameldir.Eğer kul, namazını düzgün kılmış ve namazı Allah tarafından kabul olunmuşsa, diğer amelleri de kabul olunacaktır. Kabul olunmamış ve reddolunmuşsa, diğer amelleri de reddolunacaktır.

- Namaz, Kur'an-ı Kerim'de birçok yerde değişik vasıflarda zikredilmiştir:

Allah Teâlâ bazen namazı dosdoğru kılmayı emretmiş, bazen namazın meziyetini, bazen sevâbını açıklamış, bazen onu sabırla birlikte zikretmiş, sıkıntı ve zorluk anlarında sabır ve namazla yardım istemeyi emretmiştir.

- Namaz, üstelik bu dünya hayatında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gözünün nuru kılınmıştır.

- Namaz, Nebilerin (peygamberlin) süsüdür.

- Namaz, sâlihlerin şiârıdır.

- Namaz, kul ile Âlemlerin Rabbi arasındaki bir bağdır.

- Namaz, her türlü hayâsızlık ve kötülüklerden alıkoyar.

Namaz kılan kimsenin -gücü yettiği kadarıyla- hadesten ve pislikten temizlenmedikçe namazı geçerli olmaz. Abdest almak için gerekli olan su veya su bulunmadığında da suyun yerine geçen toprakla temizlenme (teyemmüm) gerektiği için,İslâm âlimleri, eserlerinin ilk bölümlerini tahâret ve abdest konusuna ayırmışlardır. Çünkü namaz, kelime-i şehâdetten sonra İslâm'ın diğer rükünlerinden önce zikredilince, namazdan önce yapılması gereken şeylerin öne alınması daha uygun olmuştur ki bunlar-dan birisi de abdesttir. Abdest, namazın anahtarıdır.

Nitekim bir hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الطُّهُورُ، وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ، وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ.)) [رواه أبو داود]

"Namaza başlanılan amellerin ilki, abdesttir. Namaza giriş, tekbir (Allahu Ekber) iledir. Namazdan çıkış ise, selâm iledir."[1]

Bunun sebebi: Çünkü hades (abdestsizlik), namaza engel olur. Dolayısıyla hades, abdestsiz olan kimsenin üzerine konan bir kilit gibidir. Abdest aldığı zaman, bu kilit açılmış olur.

Bu sebeple abdest, namazın en önemli şartıdır.Şartın (abdestin), üzerine şart koşulan şeyden (namazdan) önce olması gerekir.

Sözlük olarak anlamı tahâret: Maddî ve manevî pisliklerden temizlenmek ve uzaklaşmak demektir.

Terim anlamı olarak tahâret: Hadesin giderilmesi ve pisliğin ortadan kalkması demektir.

Bir kimse cünüp ise, niyet ile birlikte suyu bedeninin tamamında kullanmasıyla büyük hadesten (cünüplükten) kurtulmuş olur.

Bir kimse abdestsiz ise, niyet ile birlikte suyu dört azasını yıkamakla küçük hadesten kurtulmuş olur.

Bir kimse su bulamaması veya suyu kullanamaması durumunda suyun yerini tutan toprağı, dînen belirlenen şekilde kullanması ile büyük veya küçük hadesten kurtulmuş olur.

Büyük ve küçük hadesten temizlenme şeklinin açıklaması, -Allah Teâlâ'nın izniyle- ileride gelecektir.

Şimdiki amacımız, temizlik yapılabilen su ile temizlik yapılamayan suyun vasıflarını açıklamaktır:

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[سورة الفرقان الآية: ٤٨] Z d c b a ` _ ... [

"Ve gökten (temizlik yapılan) tertemiz bir su (yağmur) indirdik."[2]

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[سورة الأنفال من الآية: ١١] Z ... L K J I H G ... [

"Ve sizi temizlemek için gökten üzerinize bir su indiriyordu (yağmur yağdırıyordu)."[3]

---

[1] Hadisi, Ali b. Ebî Tâlib'ten -Allah ondan râzı olsun- Ahmed; (1005) c:1, s:151.Ebu Dâvud; (61), c:1, s: 42 "Tahâret Bölümü" hadis no:31. Tirmizî; (3), c:1, s:8. "Tahâret Bölümü" hadis no:3. İbn-i Mâce; (275), c:1, s:177. "Tahâret Bölümü" hadis no:3. Hadis, Câbir ve Ebu Saîd'den de -Allah ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunmuştur.

[2] Furkan Sûresi: 48

[3] Enfâl Sûresi: 11

"Tahûr" hem temiz, hem de temizleyici olan sudur.Bu ister gökten inen, yamur veya kar ve dolunun erimesiyle meydana gelen su olsun, isterse yeryüzünde akan nehir, pınar, kuyu ve deniz suları gibi veyahut da damlama sonucu meydana gelen sular olsun, Allah Teâlâ'nın yarattığı hal üzere olan sudur.

Hadesten ve necâsetten temizlik yapılabilen su, işte bu sudur. İçerisine necâset düşer de bu su değişirse, onunla temizlik yapılması câiz değildir.Bu konuda âlimler arasında hiçbir görüş ayrılığı yoktur.Eğer içerisine temiz bir şey düşer de su değişir, fakat düşen şey suya üstün gelmezse, âlimlerin iki görüşünden en doğru olanına göre, bu su ile temizlik yapılması câizdir.

Şeyhul-İslâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Az veya çok olan suyun, işnân[1], sabun, sidr[2], hatmî [3], toprak, hamur vs. suyun özelliğini değiştirebilen temizleyici maddelerle değişmesi meselesine gelince, örneğin bir kapta sidr veya hatmî'den bir eser varsa, o kabın içerisine de su konulmuş ve kendi vasfını korumakla birlikte bu su değişmişse, bu konuda âlimlerin bilinen iki görüşü vardır."

Şeyhul-İslâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- daha sonra her görüşü açıklayarak zikretmiş, bu sularla temizlik yapılmasının câiz olduğunu tercih etmiş ve şöyle demiştir:

"Doğru olan bu görüştür. Çünkü Allah Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmuştur:

B A @ ? > = < ; : 9 8 6 5 4 3 ... [

N M L K J I H G F E D C

[سورة المائدة من الآية: ٦] Z..|. P O

"... Eğer cünüp olursanız (namazdan önce) yıkanın (boy abdesti alın).Eğer hasta olur veya yolculuk halinde bulunursanız yahut sizden biriniz tuvaletten gelirse veyahut da kadınlarla (eşlerinizle) cinsel ilişkide bulunursanız ve bu hallerde de su bulamazsanız, o zaman ellerinizle temiz toprağa vurarak teyemmüm edin, yüzlerinizi ve ellerinizi onunla meshedin..."[4]

---

[1] **İşnân**: Potas, kalya taşı, dikenli çövendir. Botanik ilmindeki adı; Salsola Kali'dir.

[2] Sidr: Sedir ağacı, dağ selvisi; hünnap, çiğde. Botanik ilmindeki adı; Zizyphus Jujuba'dır.

[3] Hatmî: Botanik imindeki adı; Althaea Officinalis'tir.

[4] Mâide Sûresi: 6

Allah Teâlâ'nın:

[... G H I ..Z [سورة المائدة من الآية: ٦]

"... ve bu hallerde de su bulamazsanız,.."[1]

Âyetteki "Mâen" sözü, nekire olarak nefiy (olumsuzluk) bağlamında gelmiştir ki bu, su hükmünde olan büttün suları kapsar. Bu konuda suyun türleri arasında hiçbir fark yoktur."[2]

Su bulunmadığı veya suyun bulunmasıyla birlikte kullanılamazsa, Allah Teâlâ suyun yerine belirli vasıfta kullanılması için toprağı temizleyici kılmıştır. Toprağın nasıl kullanılması gerektiğini de Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sünnetin-de bunu açıklamıştır. -Bunun detaylı açıklaması, inşaallah teyemmüm bölümünde gelecektir-. Bu, Allah Teâlâ'nın kullarına olan bir lütfu ve onlardan zorluk ve meşakkati kaldırmasıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[... وَإِن © مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ´ µ ¶ ¸
فَلَمْ تَجِدُوا۟ مَآءً فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا طَيِّبًا فَٱمْسَحُوا۟ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا
(٤٣) Z [سورة النساء من الآية: ٤٣]

"... Eğer hasta olur veya yolculuk halinde bulunursanız yahut sizden biriniz tuvaletten gelirse veyahut da kadınlarla (eşlerinizle) cinsel ilişkide bulunursanız ve bu hallerde de su bulamazsanız, o zaman ellerinizle temiz toprağa vurarak teyemmüm edin, yüzlerinizi ve ellerinizi onunla meshedin..."[3]

İbn-i Hubeyra bu konuda şöyle demiştir:

"İslâm âlimleri, namaz kılması kendisine farz olan herkesin su bulunduğu takdirde su ile temizlenmesinin farz olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Eğer su bulamazsa, onun yerine Allah Teâlâ'nın şu emirlerinde olduğu gibi toprakla teyemmüm eder.

[... فَلَمْ تَجِدُوا۟ مَآءً فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا طَيِّبًا ... Z [سورة النساء من الآية: ٤٣]

---

[1] Mâide Sûresi: 6

[2] Bkz: "Mecmû'ul-Fetâvâ"; c: 21, s: 24-25 ve c:21, s: 331

[3] Mâide Sûresi: 6

"... ve bu hallerde de su bulamazsanız, o zaman ellerinizle temiz toprağa vurarak teyemmüm edin,..."[1]

[سورة الأنفال من الآية: ١١] Z ... L K J I H G ... [

"Ve sizi temizlemek için gökten üzerinize bir su indiriyordu (yağmur yağdırıyordu)."[2]

İşte bu, mddî ve manevî pisliklerden temizlenip arınma dîni olan, İslâm'ın ne kadar büyük bir dîn olduğuna delâlet etmektedir.

Aynı şekilde bu, namazın ne kadar büyük bir ibâdet olduğuna delâlet etmektedir. Öyle ki şu iki temizlik olmadan namaza başlamak câiz değildir:

Birincisi: Şirkten manevî olarak temizlenmektir. Bu ise, tevhîd ve ibâdetin yalnızca Allah Teâlâ'ya hâlis kılınmasıdır.

İkincisi:Hadesten ve necâsetten maddî olarak temizlenmektir. Bu ise, su veya suyun yerine geçen başka bir şeyle olur.

Kıymetli karde**ş**!

Bilmelisin ki su, Allah Teâlâ'nın yarattığı vasıfları üzere kalır ve içerisine başka bir şey karışmazsa, bu takdirde o su, -İslâm âlimlerinin ittifakıyla- hem temizdir, hem de temizleyicidir.

Eğer suyun üç vasfından birisi (kokusu, tadı veya rengi) necâset sebebiyle değişirse, bu takdirde o su, -İslâm âlimlerinin ittifakıyla- hem necistir, hem de temizleyici olarak kullanılması câiz değildir.

Eğer suyun üç vasfından birisi (kokusu, tadı veya rengi) -ağaç yaprakları, sabun, işnân ve sidr gibi- temiz bir madde karışır ve suya karışan maddenin kokusu suya üstün gelmezse, bazı âlimler bunu detaylı olarak açıklamışlar ve bu konuda görüş ayrılığına düşmüşlerdir. Bu meselede doğru olan görüş, suyun temiz ve temizleyici olduğudur.O suyla hem hadesten, hem de necâsetten temizlik yapılır.

Buna göre şöyle dememiz doğru olur:

Su iki kısma ayrılmakatdır:

Birincisi: Temiz ve temizleyici olup onunla temizlik yapılabilen sudur. Bu su, ister Allah Teâlâ'nın yarattığı vasıfları üzere kalsın veya içerisine temiz bir madde karışmış olsun ama onun su vasfını almış olmasın, bu takdirde o su, hem temizdir, hem de temizleyicidir.

---

[1] Mâide Sûresi: 6

[2] Enfâl Sûresi: 11

İkincisi: Necis olup kullanılması câiz olmayan sudur ki, onunla hadesten tahâret yapılmaz ve necâseti de gidermez. Bu, içerisine necâset düşmesi veya karışması sebebiyle üç vasfından birisi değişen sudur.

Yine en iyisini Allah Teâlâ bilir.